12/12/2020

Δέκα χρόνια από την εκδημία του Αγιορείτη Μοναχού Κοσμά (1952-12/12/2010)

/ Αγιορείτικα

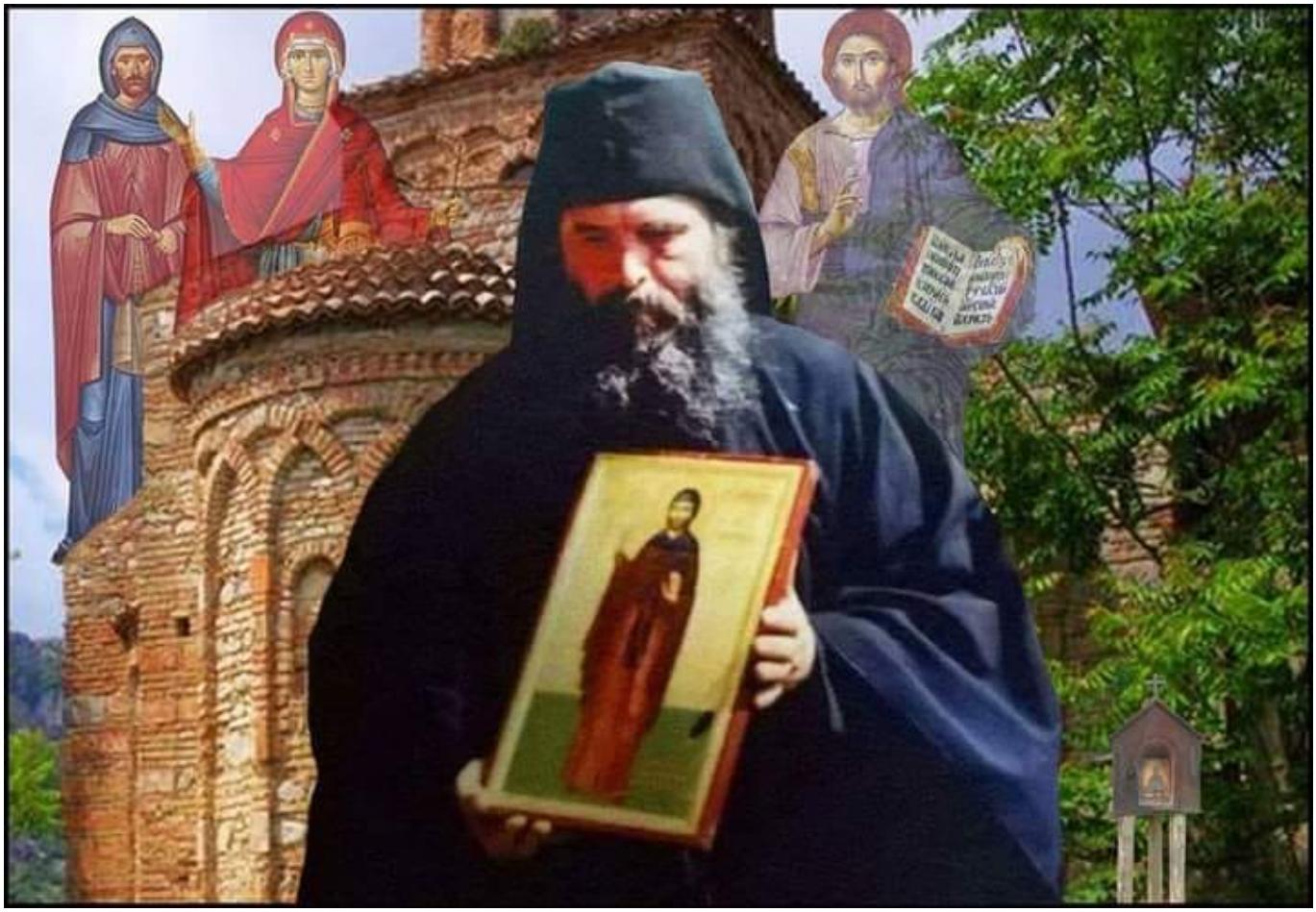

Δέκα χρόνια πέρασαν από τότε που εξεδήμησε εις Κύριον ο Αγιορείτης Μοναχός Κοσμάς, που πάσχισε για την επιστροφή της Ορθοδοξίας στην Ιταλία και ειδικά εκεί όπου άλλοτε ήταν η Μεγάλη Ελλάδα.

Ο π. Θεόφιλος Παντοκρατορινός γράφει για κείνον:

Ο Μοναχός Κοσμάς, κατά κόσμον Ανδρέας Παπαπέτρου, γεννήθηκε στην στο Γκρίμποβο στις 10 Μαρτίου 1952. Οι γονείς του, Γεώργιος και Δήμητρα, ήταν άνθρωποι απλοί με βαθιά πίστη στον Θεό. Ο νεαρός Ανδρέας διακρινόταν από μικρός για την έφεση στα γράμματα. Τελείωσε αριστούχος στην πατρίδα του το Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Εισήλθε στην Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών και πήρε το πτυχίο του με άριστα συνεχίζοντας με μεταπτυχιακές σπουδές στην Ρώμη.

Ήδη από την νεότητά του διακρινόταν για το ευρύ και ανήσυχο πνεύμα του, το

οποίο δεν μπορούσε να ικανοποιηθεί από μία ζωή συμβατική και «συνηθισμένη». Έψαχνε για το απόλυτο, για πληρότητα ζωής και ελευθερίας. Διαβάζοντας τους βίους των Αγίων και γνωρίζοντας ενάρετους μοναχούς, πόθησε να ακολουθήσει την ζωή τους, μία ζωή κοντά στον Θεό, απερίσπαστη, ασκητική, με προσευχή και εγκράτεια.

Έτσι, εγκαταλείποντας την ματαιότητα του κόσμου, πήρε την μεγάλη απόφαση και το 1984 , σε ηλικία 32 ετών, πήγε στο Άγιο Όρος, στην Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας, όπου μετά από ενάμιση χρόνο, στις 17 Ιανουαρίου 1986 έγινε μοναχός παίρνοντας το μοναχικό όνομα Κοσμάς. Η επιλογή του ονόματος δεν ήταν τυχαία. Προστάτη του Άγιο θεωρούσε τον αγιορείτη Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό, ο οποίος μέσα σε πολύ δύσκολες συνθήκες, κατά τα μέσα του 18ου αιώνα μπόρεσε, ξεκινώντας από το Άγιο Όρος να μεταλαμπαδεύσει την φλόγα της ορθοδόξου πίστεως και της αγάπης προς τον Θεό, προς τα περισσότερα μέρη της τουρκοκρατούμενης τότε Ελλάδας. Χάρις στο ιεραποστολικό έργο του αγιορείτου νέου ιερομάρτυρος Κοσμά του Αιτωλού, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού παρέμεινε χριστιανικό και ορθόδοξο.

Μέσα στην Μονή της Μεγίστης Λαύρας παρέμεινε ο π. Κοσμάς ως μοναχός ενάμιση χρόνο. Φλεγόμενος από τον πόθο της ησυχίας, και αφού ασκήθηκε άλλο ενάμιση χρόνο στην έρημο του Αγίου Όρους, εγκαταστάθηκε το 1989 στην Καλύβη του Αγίου Βασιλείου-Οσίου Θεοφίλου Μυροβλύτου στην ερημική περιοχή της Καψάλας , στα όρια της Μονής Παντοκράτορος μέσα σε αυστηρή άσκηση και κακοπάθεια. Είχε ιδιαίτερο σύνδεσμο με τον γνωστό αγιορείτη ενάρετο Γέροντα Παΐσιο. **Όταν ο π. Κοσμάς είχε συναντήσει τον π. Παΐσιο, τότε αυτός, δίχως να τον γνωρίζει, τον κοίταξε και του είπε: «Τι ωραίος τόπος που είναι η Καλαβρία π. Κοσμά!». Ο π. Κοσμάς απόρησε, και από τότε άρχισε με πιο πολύ ζήλο να ενδιαφέρεται και να μελετά**. Καρπός των μελετών του υπήρξε η έκδοση του πρωτοτύπου κειμένου με νεοελληνική μετάφραση του Βίου του Οσίου Λουκά του Γραμματικού το 1992 καθώς και του πρωτοτύπου κειμένου του Βίου του Οσίου Ηλία του Νέου (του Σικελιώτου), με εισαγωγή και μετάφραση στα νέα ελληνικά και παράλληλη μετάφραση στα ιταλικά από τον Stefano dell’ Isola, το 1993 .

Με ενέργειες του π. Κοσμά τελέσθηκε στις 2.5.1993 Θεία Λειτουργία στον παλαιό μικρό ναό του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου στον Ιέρακα της Καλαβρίας που ήταν κλειστός για αιώνες. Παρόντος του ιδίου, ο Καλαβρός φιλόλογος Domenico Minuto ανέγνωσε στα ιταλικά λόγο του π. Κοσμά που άρχιζε ως εξής: «Ήρθαμε εδώ από την απέναντι στεριά ακολουθώντας τους ίδιους δρόμους που έκαναν οι εικόνες της Παναγίας, μία από τις οποίες, η Οδηγήτρια (Madona d’ Istria) του Ιέρακος, έφθασε εδώ κάτω στο γιαλό. Τις ίδιες διαδρομές έκαναν και οι Άγιοι της Καλαβρίας, που

πήγαιναν όπου τους οδηγούσε το Πνεύμα του Θεού. Άλλωστε αυτή η θάλασσα περισσότερο μας ενώνει, παρά μας χωρίζει»

Αυτό το ίδιο Πνεύμα του Θεού οδήγησε τον π. Κοσμά, μετά από μία σύντομη παραμονή στην έρημο του Αγίου Όρους, να μεταβεί τον επόμενο χρόνο, Φθινόπωρο του 1994, στην Καλαβρία όπου παρέμεινε για 11 συνεχόμενα χρόνια μέχρι το τέλος του 2005. Έχοντας την ευλογία του πνευματικού του, εγκαταστάθηκε στα ερείπια του μοναστηριού του Αγίου Ιωάννου του Θεριστού στο Μπιβόντζι. Αναστήλωσε τον ερειπωμένο ναό με πολλούς κόπους, ζώντας σε συνθήκες ιδιαίτερα δύσκολες. Αναφέρει σε ένα σχετικό κείμενο: «Μόλις πρωτοήρθα να μείνω μέσα στα ερείπια του Μοναστηριού γοητεύθηκα από την ερημιά... επιθυμούσα ν᾽ ακουστούν ξανά οι ψαλμωδίες μας, η ελληνική λαλιά...» . Έγραφε εξομολογητικά: «***Θυμούμαι νοσταλγικά τα πρώτα χρόνια στο μοναστήρι, όταν η εκκλησία ήταν ξεσκέπαστη, όπου φώλιαζε ο γκιώνης. Χωρίς νερό, χωρίς ηλεκτρικό. Όμως η χάρη του αγίου ήταν εμφανής… Προτίμησα το ρόλο του καντηλανάφτη κι όχι του ιεραποστόλου. Εδώ έζησαν πολλοί άγιοι…***» .

Για την επιστροφή της Ορθοδοξίας στην Ιταλία αναφέρει επιγραμματικά ο π. Κοσμάς: «***Τρεις είναι οι παράγοντες που επέτρεψαν και προκάλεσαν την επιστροφή της Ορθοδοξίας. Ο πρώτος ήταν η έντονη επιθυμία μερικών πεφωτισμένων, οι οποίοι ανέπτυξαν σχέσεις με την Ελλάδα και ιδιαίτερα με το Άγιον Όρος. Ο δεύτερος είναι η Ενωμένη Ευρώπη, η οποία επιτρέπει άνετη και απρόσκοπτη κίνηση μεταξύ των πολιτών των κρατών-μελών της… Ο τρίτος παράγοντας είναι η αποϊεροποίηση του Δυτικού κόσμου, ο οποίος εναγωνίως αναζητά το ιερό… Η παρουσία μας σ᾽ έναν τόπο που είχε τραφεί με φιλοκαλικά κείμενα κατά το παρελθόν είναι ευπρόσδεκτη και προκαλεί ποικίλες συζητήσεις, καλές περιέργειες και ενδιαφέρουσες αναζητήσεις***» .

Για το έργο του π. Κοσμά στην Ιταλία υπάρχουν σίγουρα πολλοί άνθρωποι με πλούσιες προσωπικές εμπειρίες που θα είχαν πολλά να πουν για τον ταπεινό μοναχό, τον διακονητή των Αγίων, για την ανιδιοτελή και γεμάτη αγάπη προσφορά του σε όλους αδιακρίτως.

Μερικούς μήνες μετά την άδικη και οδυνηρή απομάκρυνση του π. Κοσμά από την Ιταλία, επανήλθε στην Καψάλα το καλοκαίρι του 2006 και συγκεκριμένα στην Καλύβη των Εισοδίων της Θεοτόκου. Στο ιστορικό αυτό εξάρτημα της Ιεράς Μονής Παντοκράτορος έζησαν κατά το παρελθόν σπουδαίες προσωπικότητες όπως ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, ο άγιος Μακάριος Κορίνθου και ο άγιος Νήφων ο Χίος. Στην ταπεινή αυτή Καλύβη, της οποίας ήτο Γέρων , άφησε την

τελευταία του πνοή στις 12 Δεκεμβρίου 2010 (Ν.Η.).

Μέχρι τέλους, ο πόθος και η αγάπη του για τους αδελφούς του στην Ιταλία έφλεγε την καρδιά του. Πρόσφατα ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος του εμπιστεύθηκε και πάλι την υπόθεση του Αγίου Ιωάννου του Θεριστού, η οποία για τον π. Κοσμά ήταν το έργο της ζωής του. Τούτο απετέλεσε μια ηθική δικαίωση γι᾽ αυτόν, αν και δεν πρόλαβε να δει την πλήρη αποκατάστασή του.

Σε ένα από τα τελευταία του κείμενα τολμά να αναφέρει εξομολογητικά αλλά και προφητικά: «***Όλες οι ομορφιές του κόσμου τούτου μου άφησαν ένα κατακάθι πίκρας και μαρασμού… Πέρα από ένα ξεφάντωμα, πέρα από μια αισθητική απόλαυση, πέρα από μια ύψιστη σαρκική ηδονή, ο Θεός μας περιμένει πάντα στην άλλη όχθη όταν αποκαμωμένοι από το ανικανοποίητο νιώθουμε την παγερή μοναξιά μας… Πάντα ανοίγει ένα παράθυρο σκοτεινό αλλά αληθινό και μας δείχνει αν θέλουμε να δούμε τα πράγματα διαφορετικά. Μη φοβηθείς τέτοια παράθυρα ούτε να σβήσης από τη μνήμη σου έναν αιφνίδιο θάνατο ενός συμπολίτη σου, γιατί θα χάσης ένα πολύτιμο οπτικό πεδίο. Οι ατυχίες είναι κοντά, έτοιμες να ανοίξουν ρήγμα στην τσιμεντένια αυτοπεποίθησή μας. Μέσα απ’ αυτά τα «απαίσια» ρήγματα φθάνει ο Θεός, που σέβεται κι αγαπά την μοναξιά μας. Τίποτε ισχυρότερο από την απελπισία***» . Και σε ένα άλλο κείμενό του επίσης αναφέρει: «***Αναλογίζομαι το έργο του Κυρίλλου και του Μεθοδίου, το οποίο εξωτερικά απέτυχε αλλά είχε μακροχρόνιες επιπτώσεις. Αναλογίζομαι τις ταπεινώσεις και τους διωγμούς που υπέστησαν***».

Πράγματι, ο συμπολίτης και συμμοναστής μας π. Κοσμάς δεν θα πρέπει να σβήσει από την μνήμη μας. Ο αιφνίδιος θάνατός του μας ανοίγει ένα πολύτιμο οπτικό πεδίο. Το έργο του, πιστεύουμε, θα έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις. Άναψε το κεράκι του αγιορειτικού μοναχισμού και της ορθοδόξου παραδόσεως μετά από πολλούς αιώνες στην Ιταλία, και τώρα, ελεύθερος στον ουρανό, απαλλαγμένος από κάθε πόνο, λύπη και στεναγμό, συνεχίζει την αποστολή του: να εύχεται για τους αδελφούς του που τόσο αγάπησε.
Αιωνία η μνήμη του δούλου του Θεού Κοσμά μοναχού!

Να έχουμε την ευχή του!
π.Θεόφιλος Παντοκρατορινός